

simon popek

peter jackson

Benetke, september 1996

Kako se počutite danes – osem let po začetku kariere in krvavih *splatterjih*, ko vas nihče ni jemal resno – in danes, potem ko ste pred dvema leti prav tu, v Benetkah, na "razstavi filmske umetnosti", prejeli srebrnega leva za Nebeška bitja (*Heavenly Creatures*)?

Kot ste sami dejali: kot režiser nizkoprorračunskih *splatterjev*, ki mu je uspelo. Ko ljudje gledajo filme kot sta *Bad Taste* ali *Braindead*, zares podvomijo v tvoje sposobnosti, sploh te ne jemljejo resno. Danes je povsod težko posneti film, pa naj bo to *horror* ali drama. Ljudje se obnašajo zelo stereotipno, veliko je snobizma. Nekateri pač mislijo, da mora biti film izključno umetniški, resen, intelektualen in kar je najhujše – privilegij izbranih. Lepota filma pa je prav v njegovi raznolikosti.

Imate danes več možnosti za snemanje – zdaj, ko ste tudi "artistično" priznani?

Težko govorim o tem, ker samega sebe ne vidim z distance. Vem samo, kaj delam; vem da se zabavam, ko delam filme, v katerim sam uživam.

Na Novi Zelandiji imate očitno odlično ministrstvo za kulturo, kot kaže eno najboljših na svetu, saj vam je sofinanciralo prve *splatterje*, *Bad Taste*, pa tudi *Meet the Feebles* in *Braindead*. Lahko izdate skrivnost, kako vam je uspelo? Kar vesel sem, ko slišim, da se nekje dogaja kaj takšnega.

Jaz tudi (smeh). Res je nenavadno, skorajda neverjetno, da naša vlada sofinancira takšne filme. Kar smejte se, v resnici ni bilo tako smešno; *Bad Taste* sem skorajda v celoti financiral sam, ga zmontiral in pokazal komisiji...

...Najprej je šlo za kratki film, kajne?

Ja, za kratkometražec, po štirih letih agonije in pehanja za financami pa je nastal celovečerec. Takrat nihče ni vedel, kaj sploh snemam; večinoma smo delali čez vikend in ko je bil posnet, je ministrstvo dodalo 200.000 dolarjev, da smo ga obdelali do konca – s pogojem, da ga lahko sami prodajajo. Denar so vložili, ker so vedeli, da lahko na lahek način zaslužijo. In *Bad Taste* je, glede na proračun, prisluzil kar precej denarja, kar mi je omogočilo snemanje naslednjih filmov. Na Novi Zelandiji le redki filmi prinesejo dobiček in v svoji smeri sem lahko nadaljeval le, ker sem delal uspešne filme, ne zato, ker bi se vlada odločila, da je to profil filmov, ki naj predstavljajo nacionalno kinematografijo (smeh). Iz tega je nastala cela mala industrija, iz katere so izhajale celo glasbene skupine.

Sedaj ste, lahko rečemo, neodvisni?

Na nek način da, vsaj v toliko, da mi ni treba skrbeti ali bom lahko posnel naslednji film. Težko je, če ne veš ali boš lahko še kdaj snemal. Če film ne prinese dobička in ga potem razsujajo še kritika, se lahko zgodi, da ne boste več snemali. Verjetno ne veste, toda na Novi Zelandiji imamo zelo dolg spisek režiserjev, ki so posneli le en film. Celo za *Nebeška bitja* smo potrebovali mesece in mesece, da smo prepričali filmsko komisijo; nazadnje so nam dali polovico

potrebnega denarja, preostanek pa smo iskali drugje; nekaj denarja je prišlo celo iz Nemčije. Zdaj sem v situaciji, ko mi ni več treba skrbeti za denar, temveč le še za to, kaj bo moj naslednji projekt.

Kaj pravite na to, da so mnogi vaši kult-oboževalci razočarani nad filmom *The Frighteners*, nad spolirano produkcijo Roberta Zemeckisa? Ste si pustili priprta vrata za povratek?

Tudi sam spoštujem oboževalce kulturnih filmov, preprosto zato, ker tudi sam obožujem filme tipa *Re-animator* ali *Evil Dead*. Problem je v tem, da svoje kariere ne moreš kreirati po merilih in željah občinstva, režiser mora biti egocentrik. Po *Braindead* sem se tega tipa filmov preprosto zasitil in sem si rekel: "Če bom naredil še četrti zaporedni *splatter*, se ne bom nikamor premaknil." Vseskozi moraš sprejemati nove izzive in kar se mene tiče, mora filmska izkušnja ubirati težjo pot. Lahko le upam, da bodo gledalci razumeli novo pot, ki sem jo nakazal z *Nebeškimi bitji*.

Kakšen odnos ste gojili z Robertom Zemeckisom; ste ob tako mogočnem producerskem imenu še lahko uveljavljali svojo vizijo?

Bob je bil izvršni producent, kar se vendarle razlikuje od klasičnega producerskega dela. Bolj kot tiran je bil zame angel varuh. Ko smo pripravljali scenarij, je ravnal snemal *Forrest Gump* in ob priložnostnih srečanjih je scenarij zgolj komentiral, sicer pa mi je puščal povsem odprte roke. Film smo v celoti posneli na Novi Zelandiji in v sedmih mesecih snemanja nas je prišel pogledat dvakrat. Mislim, da ta podatek dovolj zgovorno priča o njegovi dejanski vpletenosti v film. Pravzaprav nas je on varoval pred studijem; večja nevarnost bi bila, če bi se v film vmešaval studio kot pa Bob Zemeckis.

Kako vam je uspelo prepričati odgovorne, da ste film posnel na Novi Zelandiji in ne v ZDA?

Ko sva se z Bobom pogovarjala o lokacijah, sem ga vprašal, ali bi film lahko posnel doma, saj se mi resnično ne ljubi hoditi v Hollywood; njegov odgovor je bil, da ni problema, vse dokler bodo eksterijerji videti kot Amerika, da ne zmedemo občinstva. Morali smo najti čim manjšo vasico, kjer so se naši avtomobili lahko mirno vozili po desni strani ceste, ne da bi se zaletavali. Najmočnejši razlog, da sem ostal doma, pa je bila želja po sodelovanju s stalno tehnično ekipo.

Je bil *The Frighteners* koncipiran kot ameriški film?

Absolutno. Kot ameriški komercialni film. S stalno sodelavko – scenaristko Fran Wright – sva se odločila napisati nekaj scenarijev, ki bi jih prodajala velikim studijem. Sam veliko raje pišem kot pa režiram; da danes sproduciraš film, ti vzame dve leti, scenarij pa napišeš, recimo, v osmih tednih; po drugi strani pa bi bilo zanimivo vedeti, kaj se zgodi s scenarijem, ki ga zrežira nekdo drug. *Frighteners* so bili tako sprva mišljeni kot film za drugega režiserja. •

Jeffrey Combs
The Frighteners